

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2019-12-20
Meddelad i Jönköping

Mål nr
4730-19
5074-19

SÖKANDE

Söne Buss AB, 556348-8773

Ombud: Advokaten Sylvia Lindén och biträdande juristen Jens Nilsson
Kilpatrick Townsend & Stockton Advokat KB

MOTPART

Eksjö kommun

Ombud: Jur. kand. Magnus Ehn och biträdande juristen Albin Svensson
Advokatfirman Kahn Pedersen

SAKEN

Överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling enligt lagen
(2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

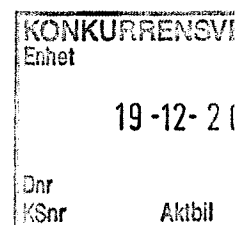
FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avskriver mål nr 4730-19 från vidare handläggning.

Förvaltningsrätten avslår ansökan i mål nr 5074-19.

BAKGRUND

Eksjö kommun (kommunen) har inlett ett öppet upphandlingsförfarande som benämns "Skolskjuts Eksjö kommun" (ref: 18/116). Genom tilldelningsbeslut har annan leverantör än Söne Buss AB (bolaget) antagits och bolaget har ansökt om överprövning av upphandlingen (se mål nr 4730-19). Därefter har kommunen återkallat sitt tidigare meddelade tilldelningsbeslut och gjort en ny anbudsprövning. Därvid har kommunen i kvalificeringsdelen ansett att den tidigare antagne leverantörens anbud ska förkastas. I utvärderingsdelen har kommunen ansett att samtliga sex anbud som kvalificerats för utvärdering innehåller anbudspriser som är högre än vad som rymms inom kommunens budget. Mot bakgrund härav har kommunen beslutat att

Dok.Id 313962

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping	Besöksadress Hamngatan 15	Telefon 036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	Telefax -	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	-------------------------------------	---	---------------------	---

avbryta upphandlingen och samtidigt meddelat sin avsikt att inom kort inleda en ny upphandling. Bolaget har sedan ansökt om överprövning även av beslutet att avbryta upphandlingen (se mål 5074-19).

Upphandlingsdokumenten

Upphandlingsföremålet

Upphandlingsföremålet omfattar:

- Skolskjuts för skolskjutsberättigade elever, som inte kan utnyttja befintlig kollektivtrafik, i förskoleklass och grundskola samt grundsärskola och gymnasiesärskola under skoldagar (178 skoldagar per läsår) i Eksjö kommun.
- Schemalagda lektionsresor: Transport till schemalagda lektioner som ryms inom förskolans/skolans ramtider (slöjd, språkval, hem- och konsumentkunskap, bad, studiebesök, utflykter m.m.).

Endast en anbudsgivare kommer att antas. Avsedd avtalsperiod är fem år, med möjlighet till maximalt tre års förlängning.

Förbehåll

Kommunen äger rätt att avbryta upphandlingen om lämnade anbud, som uppfyller kraven i kravspecifikationen, har ett pris som överstiger anslag eller budgeterade medel, eller om upphandlingen av annan affärsmässigt grundad anledning inte kan fullföljas.

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva kommunens beslut om att avbryta upphandlingen.

Kommunen anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Inställning

Kommunen har inte visat att det över huvud taget har funnits någon budget för upphandlingen. Än mindre föreligger då någon realistisk sådan. Kommunen har inte heller visat att anbuden i upphandlingen blivit dyrare än vad kommunen har haft anledning att räkna med. Därmed har kommunen inte visat att de förhållanden man gör gällande har föranlett avbrytandebeslutet. Bolaget bestrider därför att kommunen har haft sakliga skäl att avbryta upphandlingen. Avbrytandebeslutet är inte förenligt med de grundläggande principerna och fritt från godtycke.

Utveckling av ansökan

Kommunen har haft två skäl för avbrytandet av upphandlingen. Det första skälet för avbrytande (som rör att kommunen insåg att kontrakt inte kan tecknas med Smålandsbussen AB) innebär dock under alla förhållanden att avbrytandebeslutet är att anse som godtyckligt. Avseende kommunens bestridande härav bör beaktas att kommunen inte har förklarat varför kommunen i underrättelsen till anbudsgivarna har uppgett att förkastandet av Smålandsbussens anbud ”gör att tilldelningsbeslutet återkallas och ersätts” med avbrytandebeslutet. Kommunen saknar grund för sitt bestridande.

Avseende kommunens slutsatser bör följande beaktas:

- Kommunen påstår att budgeten för skolskjuts är 12 782 000 kronor. Påståendet rör emellertid år 2019 och inte upphandlingen.
- I kommunens åberopade handlingar nr 3 och 4 (se nedan förvaltningsrättens anm.) finns uppgifter om ”Budget 2019” och konto ”Skolskjutsar”. Budgeten är enligt dessa uppgifter 13 882 000 kr.

Vad de aktuella kontona omfattar är oklart tillika vad som eventuellt har öronmärkts till skolskjutsar med länstrafiken.

- Det finns inte i ekonomisystemet eller någon annanstans hos kommunen någon dokumenterad eller s.a.s. på förhand beslutad budget för upphandlingen avseende skolskjutsavtalet i kommunen, d.v.s. för år 2020 och framåt.
- Kommunens tabell avseende påstådda volymökningar (kommunens åberopade handling nr 5) är varken hänförlig till någon uppgift i ekonomisystemet eller något kommunalt beslut. Det är endast fråga om en excel-tabell utan några datum eller rubriker. Ännu mindre utgör s.a.s. budgeten en realistisk budget som är beslutad eller dokumenterad för upphandlingen. Kommunen påstår att denna tabell har bilagts ett beslut, som dock inte bifogats. Handlingen saknar således helt sammanhang.
- Av kommunens åberopade handling nr 7, som utgör kommunstyrelsens förslag till beslut om bl.a. sektorsramar till kommunfullmäktige den 1 oktober 2019, framgår att Barn- och ungdomssektionen har en driftsram om 434,7 milj. kr. Uppgiften är talande i sig. Det ska dock framhållas att aktuellt beslutsförslag inte fanns vid tidpunkten för upphandlingens inledande eller dess avbrytande. Det avser vidare inte hur ekonomiska medel ska avsättas för upphandlingen.
- I kommunens allmänna budgetplan framgår att Barn- och ungdomssektorn för år 2020 kommer att förfoga över 10 milj. kr mer jämfört med tidigare år.
- De beloppsmässiga bedömningar kommunen hänvisar till avspeglar inte vad kommunen de facto betalar för dagens skolskjutsavtal (se åberopad handling nr 3 nedan, förvaltningsrättens anm.). Dessa är därtill kostnader hänförliga till ett avtal som innehåller mindre kostnadsdrivande krav jämfört med förevarande upphandling.

- Det bör beaktas att kommunen inte har bestritt att skolskjuts för läsåret 2018/2019 kostat 13 815 036 kronor (se åberopad handling nr 3 nedan), d.v.s. att kostnaden var högre än påstådd budget för 2019.
- Kommunen har inte heller bestritt att skolskjuts för läsåret 2020 / 2021, med dagens avtalsvillkor och tillämplig indexering, skulle kosta 14 298 562 kronor (se åberopad handling nr 3 nedan), d.v.s. att kostnaden skulle vara högre än påstådd budget.
- Därutöver bör beaktas att bolagets anbudspris om 14 158 490 kr endast är ca sex procent högre än kommunens påstådda budget för år 2020 om 13 318 000 kr.

Åberopade handlingar (urval har gjorts av förvaltningsrätten)

1. Sammanställning av krav i förevarande upphandling jämfört med den tidigare upphandlingen "Skolskjuts 2011"
2. Sammanställning av exempel på kostnadsdrivande krav i förevarande upphandling
3. Beräkning av avtalets omsättning 2018/2019 samt 2020/2021
4. Uppgifter angående budgetunderskott från SCB
5. Artikel i Högländsnytt 24 januari 2013
6. Faktureringsunderlag
7. Marknadsanalys

Kommunen

Inställning

Kommunen hade en på förhand fastställd budget att förhålla sig till i upphandlingen. När det visade sig att samtliga kvalificerade anbud innehöll anbudspriser som översteg denna budget hade kommunen inte något annat val än att avbryta upphandlingen. Kommunen har inte tagit hänsyn till någon annan omständighet än att samtliga kvalificerade anbud av budgetskäl inte kunde antas. Att anbudet från Smålandsbussen förkastades har inte i sig utgjort grund för avbrytandebeslutet. Mot bakgrund härav vilar avbrytandebeslutet på sakligt godtagbara skäl och är inte godtyckligt. Avbrytandebeslutet

är fattat i enlighet med de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU och strider inte heller mot någon annan bestämmelse i LOU.

Kommunens budgetprocess med förklaringar

1. Förberedelser inför kommunens budgetarbete (januari)
  - a. Kommunfullmäktige påbörjar en budgetprocess genom debatt inför budgetdirektivet.
2. Direktiv för kommunens budget (mars)
  - a. Kommunfullmäktige fastställer budgetdirektivet.
  - b. Budgetdirektivet anger hur kommunfullmäktige vill att kommunstyrelsen utformar budgetförslaget till kommunfullmäktige avseende finansiella mål och prioriterade verksamhetsmål.
3. Kommunfullmäktige fastställer utgiftstak med skattesats och resultatnivå (juni)
4. Förslag till kommunens budget (april-oktober)
  - a. Kommunstyrelsen lägger fram ett förslag till budget.
  - b. Budgeten tas fram med ledning av budgetdirektivet och utifrån det underlag som tas fram för respektive sektor. För BUS tas underlaget fram av tjänstemän inom BUS (se åberopad handling nr 5 nedan, förvaltningsrättens anm.)
5. Kommunens budget fastställs (oktober)
  - a. I oktober varje år fastställer kommunfullmäktige kommande års budget.
  - b. Budgeten anger, på ett övergripande plan, vilka anslag respektive sektor får.
  - c. Som underlag till sektorsramarna ligger förändrade volymer, ökade ambitioner och neddragningar inom sektorernas verksamheter. Budgetberedningen har behandlat detaljerade un-

derlag för samtliga verksamheter för att komma fram till sektorsramarna. Detaljerna för detta anges inte i kommunfullmäktiges budgetbeslut.

6. Förslag till BUS internbudget (oktober till januari nästkommande år)
  - a. BUS får således en viss budget att disponera över. Det är dessa budgetmedel som ska finansiera BUS verksamhet och uppdrag.
  - b. Kommunstyrelsen gör ett antal uttalanden om sektorernas ramar. Dessa uttalanden ligger till grund för hur ramen är uppbyggd och anger vad som måste finnas med i sektorns internbudget.
  - c. För BUS fattade kommunstyrelsen bland annat följande beslut inför internbudgeten för 2020: ”att till BUS:s ram uttala att resurser tillförs för beräknade volym- och hyresökningar” (se återopad handling nr 7 nedan, förvaltningsrättens anm.)
  - d. Vad gäller utgifter för skolskjuts, innebär uttalandet att BUS endast ska tillföras medel för volymökningar, vilket motsvarar ett belopp på 536 000 kr. Detta bygger på samma underlag och motsvarar samma belopp som låg till grund för kommunstyrelsens budgetförslag (se p. 4 ovan)
  - e. Tjänstemän inom BUS tar fram förslag till hur anslagen ska disponeras på internbudgetnivå. Annorlunda uttryckt, inom BUS fördelas medlen mellan verksamhetens olika kostnadsposter.
  - f. När tjänstemännen tar fram förslag på hur budgeten ska fördelas måste hänsyn tas till dels de utökningar och neddragningar som låg till grund för sektorsramen, dels vad kommunstyrelsen uttalat till sektorns ram vid budgetbeslutet. Det var alltså i detta skede som den särskilda budgetposten avseende skolskjutsar fastställdes (12 782 000 kr).
7. BUS internbudget fastställs

- a. BUS internbudget behandlas av barn- och ungdomsnämnden och fastställs sedermera av kommunstyrelsen.
  - b. Det ligger dock i sakens natur att kommunstyrelsen inte har möjlighet att fatta beslut om varje enskild kostnadspost. Av denna anledning upprättas inte skriftliga, formella beslut för varje enskild kostnadspost.
  - c. Den internbudget som kommunstyrelsen fastställer har därför en mer övergripande uppdelning, även om storleken på internbudgetens olika poster redan bestämts.
8. BUS internbudget läggs in i ekonomisystemet
- a. När kommunstyrelsen fastställt BUS internbudget, kan denna läggas in i ekonomisystemet (se åberopad handling nr 3 nedan, förvaltningsrättens anm.)
  - b. På så vis dokumenteras BUS internbudget, så att verksamheten vet vilken budget som finns för olika kostnadsposter.
  - c. Det budgetbelopp som särskilt dedikerats för skolskjutsar är således 13 882 000 kr (se åberopad handling nr 3 nedan). Från detta belopp ska göras avdrag med 1 100 000 kr. Detta avdrag är öronmärkt för Länstrafiken och omfattar alltså skolskjuts som faller utanför upphandlingen. Beloppet 1 100 000 kr är en prognos som baseras på vad som faktiskt utbetalats under den senaste 12-månadersperioden, d.v.s. 1 057 819,90 kr (se åberopad handling nr 4 nedan, förvaltningsrättens anm.). Budgeterade medel för upphandlingen uppgår därmed till 12 782 000 kr.
  - d. I sammanhanget vill kommunen framhålla att någon ändring i ekonomisystemet avseende budgeten för skolskjuts inte har gjorts sedan den 27 februari 2019 (se åberopad handling nr 3 nedan, kolumnen "Uppdaterad").
9. Verksamheten tillämpar internbudgeten

- a. När BUS internbudget är satt är det upp till verksamheten att tillämpa den, dvs. att följa budgeten.
- b. Detta genomsyrar hela verksamheten och påverkar alltifrån övergripande planering till enskilda upphandlingar.

Åberopade handlingar (urval har gjorts av förvaltningsrätten)

1. E-post med underrättelse om avbrytandebeslutet samt avbrytandebeslutet bilagt
2. Utdrag ur kommunens budget 2019-2020 med plan 2021
3. Skärmbild från kommunens ekonomisystem med uppgift om 2019 års budget för skolskjuts
4. Utbetalad ersättning till länstrafiken, perioden 2018-09-17–2019-09-12
5. BUS underlag för ökade kostnader för skolskjuts under perioden 2020–2022
6. Utdrag ur kommunens årsredovisning 2018
7. Utdrag ur protokoll från Kommunstyrelsen i Eksjö kommuns sammanträde den 1 oktober 2019

Slutsatser

Mot bakgrund av det ovan anförd bör kommunen anses ha visat följande:

1. Att kommunen haft en på förhand given budget för upphandlingen
2. Att denna budget är 12 782 000 kr för 2019 (13 318 000 kr för 2020)
3. Att det lägsta, kvalificerade anbudet i upphandlingen är 14 158 490 kr för 2019 (14 694 490 kr efter 2020 års uppräknings)
4. Att samtliga kvalificerade anbud överskrider kommunens budget med minst 1 376 490 kr årligen
5. Att den ekonomiska situationen i kommunen för närvarande är sådan att budgetdisciplinen ovillkorligen måste hållas

Detta innebär att kommunen är förhindrad att teckna kontrakt med någon av de kvalificerade anbudsgivarna. Den ekonomiska verkligheten innebär att det helt enkelt inte finns medel till det.

Inför upphandlingen genomförde kommunen en marknadsanalys. Mot bakgrund av denna togs kraven i upphandlingen fram. De krav som ställts

har inte varit särskilt kostnadsdrivande. Kraven har tvärtom utgått från branschstandard och kommunen valde även bort alternativ 2 som innehöll de mer kostnadsdrivande miljökraven. Kommunen anser till skillnad från bolaget att den anslagna budgeten med hänsyn till upphandlingsföremålet varit realistisk. Enligt kommunens uppfattning är frågan om kommunens budget varit realistisk eller inte dessutom av underordnad betydelse för rättsens prövning. Vad som är relevant är om de anbud som inkommit varit möjliga att anta med hänsyn till kommunens ekonomiska resurser.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

I 4 kap. 1–3 §§ LOU anges följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt. En upphandlande myndighet bör beakta miljöhänsyn, sociala och arbetsrättsliga hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta.

Enligt 20 kap. 4 § LOU anges följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

En upphandlande myndighet har enligt EU-domstolens praxis ingen skyldighet att fullfölja en påbörjad upphandling (HI, C-92/00, EU:C:2002:379,

p. 41). EU-domstolen har vidare uttalat att beslut att avbryta en upphandling inte är förbehållet undantagssituationer eller då det finns tungt vägande skäl (Fracasso och Leitschutz, C-27/98, EU:C:1999:420, pp. 23 och 25). Ett beslut att avbryta en upphandling måste dock vila på sakligt godtagbara skäl och följa de grundläggande bestämmelserna i fördraget (se bl.a. HI, C-92/00, EU:C:2002:379, p. 42, RÅ 2008 ref. 35 och RÅ 2009 ref. 43). Det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan för att det föreligger sakligt godtagbara skäl för ett avbrytande (Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 4691-12). Bland skäl som i praxis har ansetts vara sakligt godtagbara kan bl.a. nämnas omständigheten att endast ett anbud återstår, dvs. bristande konkurrens (Fracasso och Leitschutz, C-27/98, EU:C:1999:420, p. 34) och RÅ 2008 ref. 35), att en upphandlande myndighet efter att ha bedömt anbuden inser att den med hänsyn till innehållet i upphandlingsdokumenten inte har möjlighet att välja det bästa anbudet (jfr Kauppatalo Hansel, C-244/02, EU:C:2003:560, p. 36) och för dyra anbud (jfr RÅ 2009 ref. 43).

Förvaltningsrättens bedömning i mål nr 5074-19

Endast en beslutsgrund

Enligt förvaltningsrättens mening bör kommunens meddelande om att upphandlingen avbrutits och kommunens i samband därmed upprättade upphandlingsprotokoll läsas tillsammans och ges följande tolkning. Det har funnits skäl att ompröva tidigare ställningstagande och därvid komma fram till att vinnande anbudsgivares anbud inte uppfyller samtliga krav och därför inte kan antas. Därefter kvarstår inga anbud med anbudspriser som ryms inom kommunens budget, vilket medför att det finns skäl att avbryta upphandlingen. Förvaltningsrätten finner således, lika med kommunen, att den enda grunden för avbrytandebeslutet är att inget av de kvalificerade anbuden ryms inom budget.

Det har funnits en budget

Genom vad kommunen anfört och åberopat får det anses visat att det innan upphandlingen inleddes var internt fastställt vilka medel som avdelats i kommunens budget för att tillgodose ändamålet med upphandlingen, i vart fall för åren 2019 och 2020. Dessa medel uppgår till de belopp kommunen har angett och kommunen har uppenbarligen bedömt att det varit möjligt att få kvalificerade anbud med anbudspriser som understiger dessa belopp. Det har således funnits en i förväg bestämd budget för upphandlingen, låt vara inte för hela avtalstiden och för 2019 före avtalstiden.

Kommunens budget är godtagbar som sådan

Högsta förvaltningsdomstolen har i det ovan nämnda rättsfallet RÅ 2009 ref. 43 funnit att det i målet var tillfredsställande utrett att samtliga de återstående anbud som den upphandlande myndigheten hade att ta ställning till var högre än vad dess budget tillät och att upphandlingsföremålet visade sig vara dyrare än vad myndigheten hade haft anledning att räkna med. Därmed fanns förutsättningar att avbryta upphandlingen på den angivna grunden att myndighetens budget överskreds. I rättsfallet gjordes dock inga uttalanden av innebörd att en förutsättning för en sådan slutsats var att myndighetens budget skulle ha visst innehåll eller viss utformning.

När det som i förevarande mål rör sig om ett ramavtal, d.v.s. ett avtal där samtliga kontraktsprestationer inte är fullständigt definierade på förhand, är en inneboende osäkerhet avseende kommande beställningar en följd av avtalets konstruktion. Det faktiska utfallet kan således komma att variera beroende på faktorer som inte varit kända på förhand. Ett visst mått av flexibilitet avseende vilka medel som avsätts för ett visst år under det upphandlade avtalets löptid framstår därför som nödvändig. Det kan således inte krävas att en upphandlande myndighet upprättar och fastställer en fullständig budget för en enskild upphandling, som täcker hela dess löptid. Det får istället godtas att en upphandlande myndighet bedömer om offererade priser rym

inom budget med ledning av vilka budgetmedel som avsatts för det relevanta ändamålet under innevarande verksamhetsår och/eller enstaka år som följer närmast efter innevarande verksamhetsår. Att en sådan avsättning görs, såsom i förevarande mål, genom en bokning i kommunens ekonomisystem får anses godtagbart. Kommunens budget får därmed anses godtagbar som sådan.

Dyrare än vad kommunen haft anledning att räkna med

Om anbudspriserna är högre än vad kommunen budgeterat eller på motsvarande sätt avsatt för ändamålet, såsom är fallet i förevarande mål i enlighet med bedömningarna ovan, får priserna som utgångspunkt även anses vara högre än vad kommunen haft anledning att räkna med. Ett avbrytande skulle trots detta möjligen kunna anses vila på skäl som inte är sakligt godtagbara t.ex. om de medel som avsatts för upphandlingen skulle vara så låga att redan från början varit uteslutet att kommunen skulle få in något kvalificerat anbud som ryms inom avsatta medel. En annan möjlighet skulle kunna vara att kommunen avbrutit upphandlingen på sätt som är ägnat att osakligt gynna eller missgynna viss leverantör, såsom bolaget påstått men inte kunnat leda i bevis. Mot bakgrund härav finner förvaltningsrätten att kommunen förmått göra sannolikt att den haft sakligt godtagbara skäl att avbryta upphandlingen med hänvisning till att samtliga anbud innehåller anbudspriser som är högre än kommunens budget och därmed dyrare än vad kommunen haft anledning att räkna med. Att upphandlingen avser ett flertal kommande år medför ingen annan bedömning.

Sammanfattande bedömning

Kommunen har uppfyllt sin bevisbörda avseende att den haft sakligt godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen och att dess avbrytandebeslut inte heller i övrigt strider mot LOU. Bolagets ansökan ska därför avslås.

Förvaltningsrättens bedömning i mål nr 4730-19

Mot bakgrund av förvaltningsrättens bedömning i mål nr 5074-19 närmast ovan har ändamålet med bolagets ansökan om överprövning i detta mål förfallit. Det rubricerade målet ska därför avskrivas från vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Avgörandet kan överklagas. Information om detta finns i bilaga (FR-05).

Kjell Hammarborg

Rådmannen Kjell Hammarborg har avgjort målen. Föredragande jurist har varit Ulf Nordberg.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.